PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Prawna

2005/0003(CNS)

14.7.2005

OPINIA

Komisji Prawnej

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie projektu decyzji ramowej Rady dotyczącej zwalczania przestępczości zorganizowanej
(COM(2005)0006 – C6-0061/2005 – 2005/0003(CNS))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Antonio Di Pietro

PA_Leg

KRÓTKIE UZASADNIENIE (w języku włoskim)

La criminalità organizzata internazionale rappresenta un vero e proprio flagello nell'Unione europea.

E' certo infatti che, oltre a trarre enormi guadagni dalle singole azioni criminose poste in essere, le quali comportano a loro volta drammatiche conseguenze sul piano umano e sociale (traffico di droga, armi, tratta degli esseri umani, ecc.), le organizzazioni criminali, operanti sul territorio dell'Unione, stravolgono non solo il libero mercato e la sana concorrenza, ma le regole stesse della convivenza civile.

Laddove sono più radicate, esse investono e riciclano sistematicamente ingenti capitali in attività economiche apparentemente legali, arrivando a condizionare lo sviluppo di un intero territorio. Le associazioni criminali, infatti, impegnano i loro capitali o uomini in attività diversificate, dall'alta finanza alle società di servizi, dallo smaltimento di rifiuti all'edilizia, e comunque, sempre laddove vi sia la possibilità di accaparrarsi importanti fondi pubblici. Violenza, corruzione ed estorsione delle libere imprese: i pesantissimi costi di questa illegalità ricadono sui cittadini e sulla loro qualità di vita.

La Commissione ha giustamente scelto lo strumento della decisione-quadro per vincolare i 25 Stati Membri a riavvicinare le proprie disposizioni legislative penali in materia di lotta alla criminalità organizzata, poiché ad oggi i sistemi giuridici degli Stati membri disciplinano in modo molto diverso tra loro e, in alcuni casi pericolosamente lacunoso, la lotta di contrasto a questo grave fenomeno.

La presente proposta di decisione quadro si é dunque limitata in 11 articoli a disciplinare i concetti base indispensabili per contrastare la criminalità organizzata, indicando quel minimo comune che dovrà essere ripreso nelle rispettive legislazioni penali nazionali degli Stati membri, affinché prevedano:

1) una definizione comune di criminalità organizzata, nonché specifiche fattispecie di reati a questa relativi;
2) sanzioni minime per le persone fisiche e giuridiche responsabili di questi reati;
3) una disciplina specifica per i collaboratori di giustizia, i cosiddetti "pentiti";
4) una norma minima procedurale, per definire la competenza e coordinare l'azione penale tra gli Stati membri.

Il vostro Relatore ritiene che sia indispensabile legiferare in modo più semplice e chiaro, riducendo così ogni potenziale difficoltà di interpretazione e possibili ritardi nei tempi di trasposizione.
E' bene ricordare, infatti, che queste norme devono trasformarsi in strumenti concreti per gli operatori di diritto e le forze di polizia, che necessitano di mezzi semplici ed efficaci per portare avanti con successo le loro indagini ed inchieste.

In particolare, prendendo spunto dalla legislazione esistente in alcuni Stati membri che per ragioni storico-sociali hanno per primi, a differenza di altri, affrontato il problema in

profondità, il vostro Relatore propone alcuni mirati emendamenti volti a rendere semplicemente più fruibile e concretamente applicabile il testo legislativo.

Dalla definizione di organizzazione criminale si é proposto di eliminare il requisito della *stabilità temporale* dell'associazione (em.1), poiché non indispensabile e soprattutto comportante un onere probatorio eccessivo che penalizzerebbe lo svolgimento delle indagini. Sempre in questa ottica, si é inoltre ritenuto utile introdurre quale elemento caratterizzante un'associazione criminale (em.4), la sua *struttura di tipo gerarchico*, piuttosto che, come indicato dalla Commissione, la caratteristica di *struttura articolata*, concetto opinabile e di difficile determinazione.

Per altri aspetti invece, si é ritenuto opportuno intervenire in modo più incisivo sul testo legislativo, al fine di colmare alcune significative carenze. Ad esempio, nell'art. 3 relativo alle sanzioni, si sono introdotte nuove aggravanti specifiche (em. 6), per casi di particolare gravità come l'associazione armata, quella mafiosa, la criminalità finanziaria ed economica o l'organizzazione criminale composta da numerosi individui.

Inoltre, sempre in relazione al citato articolo, si é ritenuto altresì opportuno aggiungere alle sanzioni penali privative della libertà personale, sanzioni reali, quali la confisca dei beni, e misure di tipo interdittivo, come il divieto temporaneo o permanente di esercitare un'attività per le persone partecipanti ad un'organizzazione criminale.

In ultima istanza, allo scopo di permettere una migliore e più efficace coordinazione dell'azione penale tra Stati membri, si é proposto di introdurre, a complemento dell'art. 7, una specifica norma per dirimere gli eventuali conflitti di competenza tra le autorità dei diversi Stati membri applicando una regola temporale: quando sulla base degli stessi fatti, l'azione penale é già stata avviata, da più di uno Stato membro, questa proseguirà nello Stato dove é iniziata per prima (em. 21).

Suggerimenti mirati, quindi, affinché dopo tante dichiarazioni ufficiali, nei 25 Stati membri si possa finalmente passare all'azione ed arrivare a quell'indispensabile parallelismo delle legislazioni penali nazionali, senza il quale questo cancro pericoloso che affligge la nostra società non potrà mai essere efficacemente estirpato.

POPRAWKI

Komisja Prawna zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o naniesienie w swoim sprawozdaniu następujących poprawek:

Tekst proponowany przez Komisję[1]	Poprawki Parlamentu

[1] Dotychczas nieopublikowany w Dzienniku Urzędowym.

Poprawka 1
Artykuł 1, pierwszy akapit

Dla celów niniejszej decyzji ramowej przez „organizację przestępczą” rozumie się zorganizowaną grupę ***powołaną na pewien okres,*** składającą się z więcej niż dwóch osób działających wspólnie w celu pope łnienia przestępstw podlegających karze pozbawienia lub ograniczenia wolności na okres przynajmniej czterech lat lub karze surowszej w celu bezpośredniego lub po średniego osiągnięcia korzyści finansowej lub innej korzyści materialnej.	Dla celów niniejszej decyzji ramowej przez „organizację przestępczą” rozumie się zorganizowaną grupę składającą się z więcej niż dwóch osób działających wspólnie w celu popełnienia przestępstw podlegających karze pozbawienia lub ograniczenia wolności na okres przynajmniej czterech lat lub karze surowszej w celu bezpośredniego lub po średniego osiągnięcia korzyści finansowej lub innej korzyści materialnej.

Uzasadnienie

Il requisito della stabilità temporale dell'associazione, prescritto per delineare il reato non può essere considerato elemento essenziale del reato giacchè possono verificarsi casi di associazioni a delinquere anche operanti appena costituite. Inoltre permarrebbe sempre un'incertezza sul tempo necessario, trattandosi di affermazione generica ed equivoca. Infine comporta un onere probatorio eccessivo.

Poprawka 2
Artykuł 1, drugi akapit

Określenie „zorganizowana grupa” oznacza grupę, która nie jest przypadkowo sformowana w celu natychmiastowego dokonania ***przestępstwa***, oraz w której nie ***ma*** potrzeby formalnego określenia ról cz łonków grupy, ciągłości członkostwa ani ***rozwiniętej*** struktury.	Określenie „zorganizowana grupa” oznacza grupę, która nie jest przypadkowo sformowana w celu natychmiastowego dokonania***, działając w porozumieniu, jednego lub kilku przestępstw***, oraz w której nie ***ma*** potrzeby formalnego określenia ról cz łonków grupy, ciągłości członkostwa ani ***hierarchicznej*** struktury.

Uzasadnienie

La strutturazione di una associazione criminale è cosa ben diversa dal mero concorso di persone nel reato ed è bene tenere distinte le due fattispecie.

Sembrerebbe più appropriato soffermarsi sull'assenza di una struttura di tipo gerarchico anziché sul grado di articolazione che invece può esistere in una associazione criminale ed inoltre risulterebbe di difficile determinazione.

Poprawka 3
Artykuł 3 ustęp 2b (nowy)

2b. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by w stosunku do osób uznanych za winne na podstawie art. 2 mog ły zostać zastosowane, poza sankcjami przewidzianymi we wcześniejszych ustępach niniejszego artykułu, także inne sankcje, takie jak:

a) konfiskata przedmiotów użytych lub przeznaczonych do użycia przy popełnieniu przestępstwa oraz przedmiotów będących nagrodą za nie, jego wynikiem lub korzyści ą z niego, bądź też stanowiących jego przedmiot;

b) czasowe lub trwałe pozbawienie uprawnień do prowadzenia działalności zawodowej lub gospodarczej;

c) wykluczenie i niewybieralność na stanowiska polityczne i publiczne.

Uzasadnienie

Spesso, in aggiunta alle sanzioni penali privative della libertà personale, possono risultare efficaci anche le sanzioni reali e quelle di tipo interdittivo.

Poprawka 4
Artykuł 4 litera b), wprowadzenie

(b) dostarcza władzom administracyjnym i s ądowym informacji***, których uzyskanie przez wymienione władze w inny sposób byłoby niemożliwe, a które mogą być pomocne*** przy:	(b) dostarcza władzom administracyjnym i s ądowym ***aktualnych i pełnych*** informacji ***przydatnych*** przy:

Uzasadnienie

Perché il ravvedimento del reo sia effettivamente utile per le autorità inquirenti, esso deve essere tempestivo e tendenzialmente completo; inoltre occorre eliminare l'onere di provare in qualche modo l'impossibilità per le autorità di ottenere le stesse informazioni con altri mezzi,

che appare illogico e indimostrabile.

Poprawka 5
Artykuł 4 litera b) tiret 1

- ***zapobieganiu lub ograniczaniu*** skutków przestępstwa;	- ***niedopuszczaniu, przerwaniu działania*** lub ***łagodzeniu*** skutków przestępstwa;

Uzasadnienie

Si tratta di una definizione più precisa della portata della collaborazione.

Poprawka 6
Artykuł 4 litera b) tiret 2

- identyfikacji lub postawieniu przed wymiarem sprawiedliwości innych sprawców przestępstwa;	***- umożliwieniu identyfikacji lub zatrzymania sprawców przestępstw okre ślonych w art. 1 i 2;***

Uzasadnienie

Si tratta di una definizione più precisa della portata della collaborazione.

Poprawka 7
Artykuł 4 litera b) tiret 3

- znalezieniu dowodów;	- znalezieniu dowodów ***dotyczących przest ępstw określonych w art. 1 i 2;***

Uzasadnienie

E' utile precisare che la prova può riguardare sia il reato associativo in quanto tale, sia i reati-scopo.

Poprawka 8
Artykuł 4 litera b) tiret 5

- zapobieganiu dalszym przestępstwom okre ślonym w art. 2.	- zapobieganiu dalszym przestępstwom okre ślonym w art. ***1 i*** 2.

Uzasadnienie

E' utile precisare che ci si riferisce sia al reato associativo in quanto tale, sia ai reati-scopo.

Poprawka 9
Artykuł 5, tytuł

Poprawka nie dotyczy polskiej wersji językowej.

Poprawka 10
Artykuł 5 ustęp 1, wprowadzenie

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne mogą być uznawane za odpowiedzialne za jedno z przestępstw ***lub za działania o charakterze terrorystycznym*** określonych w art. 2 popełnianych na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą albo indywidualnie, albo jako część organu osoby prawnej zajmującej kierownicze stanowisko w strukturze osoby prawnej, na jednej z następujących podstaw:	1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne mogą być uznawane za odpowiedzialne za jedno z przestępstw okre ślonych w art. 2***, jak również przestępstw określonych w art. 1, w celu popełnienia których grupa została stworzona,*** pope łnianych na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą albo indywidualnie, albo jako część organu osoby prawnej zajmującej kierownicze stanowisko w strukturze osoby prawnej, na jednej z następujących podstaw:

Uzasadnienie

E' utile precisare che la responsabilità delle persone giuridiche viene estesa a tutti i reati di cui all'art. 2 e non solo ai "comportamenti terroristici". Inoltre nell'affermare la responsabilità delle persone giuridiche, ci si deve riferire sia al reato associativo in quanto tale, sia ai reati-scopo.

Poprawka 11
Artykuł 5 ustęp 1 litera a)

(a) *pozbawienie prawa do świadczeń lub pomocy publicznej*;	(a) *prawo do reprezentowania**, również de facto,** danej osoby prawnej*;

Uzasadnienie

In molti casi è la posizione dell'amministratore o del rappresentante di fatto (ovvero del dominus) che deve essere presa in considerazione al fine di estendere la responsabilità penale alla persona giuridica .

Poprawka 12
Artykuł 5 ustęp 1 litera (b)

(b) upoważnienie do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej;	(b) upoważnienie do podejmowania decyzji***, również de facto,*** w imieniu osoby prawnej;

Uzasadnienie

In molti casi le decisioni determinanti per la vita della persona giuridica vengono prese non tanto dal legale rappresentante formale ma dall'amministratore o dal rappresentante di fatto.

Poprawka 13
Artykuł 5 ustęp 3

2. Odpowiedzialność osób prawnych na mocy ust. 1 i 2 nie wyklucza wszczęcia post ępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami ***lub wspó łsprawcami*** jednego z przestępstw okre ślonych w art. 2.	*3*. Odpowiedzialność osób prawnych na mocy ust. 1 i 2 nie wyklucza wszczęcia post ępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami jednego z przestępstw określonych w art. 2 ***lub przest ępstw określonych w art. 1, w celu pope łnienia których grupa została stworzona***.

Uzasadnienie

E' utile precisare che ci si riferisce sia al reato associativo in quanto tale, sia ai reati-scopo.

Poprawka 14
Artykuł 6 litera (b)

(b) czasowe lub trwałe pozbawienie uprawnień do prowadzenia działalności ***handlowej***;	(b) czasowe lub trwałe pozbawienie uprawnień do prowadzenia działalności ***gospodarczej***;

Uzasadnienie

L'attività di impresa è più vasta della nozione di attività commerciale ed implica, ad esempio, l'attività industriale, quella agricola, quella bancaria e finanziaria ecc.

Poprawka 15
Artykuł 6 litera ea) (nowa)

e a) konfiskata przedmiotów użytych lub przeznaczonych do użycia przy popełnieniu przestępstwa oraz przedmiotów będących nagrodą za nie, jego wynikiem lub korzyści ą z niego, bądź też stanowiących jego przedmiot.

Uzasadnienie

Le sanzioni penali reali sono utili nella lotta contro le forme di criminalità organizzata. Si pensi ad esempio al caso dell'immobile intestato ad una società utilizzato dall'associazione criminale per i suoi scopi.

Poprawka 16
Artykuł 7, trzeci akapit, litera da) (nowa)

d a) Państwo Członkowskie, które jako pierwsze wszczęło postępowanie karne.

Uzasadnienie

La norma è dettata allo scopo di risolvere eventuali conflitti di competenza tra le autorità dei diversi Stati membri.

PROCEDURA

Tytuł	Projekt decyzji ramowej Rady dotyczącej zwalczania przestępczości zorganizowanej
Odsyłacze	COM(2005)0006 – C6-0061/2005 – 2005/0003(CNS)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	JURI 12.4.2005
Ściślejsza współpraca	nie
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Antonio Di Pietro 21.4.2005
Rozpatrzenie w komisji	20.6.2005 13.7.2005
Data zatwierdzenia poprawek	13.7.2005
Wynik głosowania końcowego	za: 19 przeciw: 0 wstrzymujących się: 0
Posłowie obecni podczas końcowego g łosowania	Maria Berger, Antonio Di Pietro, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Piia-Noora Kauppi, Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Hans-Peter Mayer, Viktória Mohácsi, Aloyzas Sakalas, Diana Wallis, Tadeusz Zwiefka
Zastępcy obecni podczas końcowego g łosowania	Evelin Lichtenberger, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega, József Szájer
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas końcowego głosowania	